

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/29/2019
Identifikačné číslo spisu: 1216206421
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1216206421.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov Košická 20-26, so sídlom v Bratislave, Košická 24, IČO: 30 791 723, zastúpeného JUDr. Ivanom Jánošíkom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Klincová 35, proti žalovaným 1/ V. G., nar. XX.X.XXXX, 2/ K. G., nar. XX.X.XXXX, obaja bývajúcí v Z., N. XX, obaja zastúpení JUDr. Jarmilou Čižmárovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Mliekarenská 8, o vypratanie bytu, vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 21C/57/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. decembra 2017, sp. zn. 6Co/270/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre zmeškanie z 19. mája 2017 sp. zn. 21C/57/2016 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ vypratať rozostavaný byt č. 9-L nachádzajúci sa v bytovom dome súp. č. 4982, vchod N. U.. Č.. XX, Z.. Žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 20. decembra 2017 sp. zn. 6Co/270/2017 odvolanie žalobcu odmietol a žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie na termín 19. mája 2017 o 10.45 hod. Predvolanie na toto pojednávanie bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené dňa 10. apríla 2017. V predvolaní na toto pojednávanie bolo okrem iného dané poučenie, že v prípade, ak sa na pojednávanie žalobca nedostaví, na návrh druhej sporovej strany súd prvej inštancie rozhodne o žalobe rozsudkom pre zmeškanie v zmysle § 278 C. s. p. Dňa 18. mája 2017 (podľa údajov na č. l. 71 spisu však 17. mája 2017 o 16:07 hod. - poznámka najvyššieho súdu) bolo súdu prvej inštancie doručené podanie žalobcu, v ktorom navrhol konanie prerušiť do právoplatného skončenia veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 12C/61/2016. Na pojednávanie dňa 19. mája 2017 sa žalobca (jeho zástupca) bez ospravedlnenia nedostavil. Na toto pojednávanie sa dostavila právna zástupkyňa

žalovaných 1/ a 2/, ktorá na ňom navrhla, aby súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu. Na základe týchto skutočností dospel k záveru, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalobcu uvedené v § 278 písm. a/,b/ C. s. p. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nerozhodol o návrhu na prerušenie konania uviedol, že z hľadiska splnenia podmienok pre postup podľa § 278 C. s. p. návrh žalobcu na prerušenie konania je právne bezvýznamný. K tomu poznamenal, že návrh na prerušenie konania neobsahuje ospravedlnenie žalobcu na pojednávaní dňa 19.5.2017. Navyše, žalobca nepodal návrh na zrušenie napadnutého rozsudku v zmysle § 281 C. s. p. a ani v odvolaní netvrdil, že by pojednávanie dňa 19. mája 2017 zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu. Neobstojí ani námietka žalobcu, že súd prvej inštancie ním vydaný rozsudok nedostatočne odôvodnil a ani tvrdenie žalobcu, že mu nebolo umožnené vyjadriť sa k doposiaľ vykonanému dokazovaniu a predniesť záverečnú reč. V súvislosti s nárokom na náhradu trov konania uviedol, že žalovaným 1/ a 2/ v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto im trovy nepriznal.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré uplatnil podľa § 420 písm. f) C. s. p. tvrdiac, že prvoinštančný súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konajúcim súdom predovšetkým vyčítal, že aj napriek jeho návrhu na prerušenie konania nebolo o tomto rozhodnuté, čím došlo k porušeniu ustanovenia §§ 234 ods. 1, 162 ods. 3 a 212 ods. 1 C. s. p. V dôsledku uvedeného nesprávneho postupu súdu prvej inštancie mu bolo odňaté právo vyjadriť sa k doposiaľ vykonanému dokazovaniu, prípadne sa vyjadriť, či navrhuje vykonanie ďalšieho dokazovania, bolo mu odňaté právo záverečnej reči, ktorého sa nikdy výslovne ani konkludentne nevzdal, čím došlo k porušeniu jeho práva na prístup k súdu. Výhlásením rozsudku vo veci samej v jeho neprítomnosti bez predchádzajúceho upozornenia, resp. upovedomenia, mu bolo odňaté právo na verejné vyhlásenie rozsudku. Dovolateľ taktiež namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. V dovolaní podrobne odôvodnil, prečo je toho názoru, že jeho žaloba je dôvodná a že v spore mu nechýba aktívne vecná legitímácia. Žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie a žalovaným 1/ a 2/ uložiť povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Žalovaní 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že viac nie sú účastníkmi konania a ak by nimi boli, žiadali by žalobu zamietnuť.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovne:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 431, pričom prípustnosť dovolania odôvodnil existenciou vady podľa § 420 písm. f) C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu,

ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04). Treba zdôrazniť, že nie každý nesprávny procesný postup súdu nevyhnutne musí dosahovať intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces tej ktorej strany sporu.

9. Pokiaľ dovolateľ uviedol, že nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie spočíval v nerozhodnutí o jeho návrhu na prerušenie konania, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jeho práva na prístup k súdu a na verejné vyhlásenie rozsudku v jeho prítomnosti (a odvolací súd nezjednal v tomto smere žiadnu nápravu) treba uviesť, že žalobca prostredníctvom svojho zástupcu podal na súd prvej inštancie podanie zo 17.5.2017 urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, ktoré došlo na okresný súd 18.5.2017, a v ktorom navrhol, aby okresný súd konanie v tejto veci prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej pred Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 12C/61/2016. Návrh odôvodnil hospodárnosťou konania (záujmom minimalizovať náklady), keďže v danej veci ide o spor skutkovo a právne obdobný ako vo veci sp. zn. 12C/61/2016. Žalobca doručil uvedené podanie dodatočne súdu prvej inštancie v listinnej podobe osobne 23.5.2017 (viď č. l. 77 spisu). Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil pojednávanie na termín 19.5.2017, že zástupca žalobcu potvrdil prevzatie zásielky o termíne pojednávania 10.4.2017 (viď č. l. 70 spisu) a že okresný súd na pojednávaní dňa 19.5.2017 rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie tak, že žalobu zamietol s tým, že o návrhu žalobcu na prerušenie konania týmto rozsudkom nerozhodol.

10. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo najskôr potrebné posúdiť, či postup súdu prvej inštancie v tom, že nerozhodol o návrhu žalobcu na prerušenie konania a odvolacieho súdu, že nezjednal nápravu, vôbec vykazoval znaky nesprávneho (nezákonného) procesného postupu v konaní.

11. Zo sledu vyššie uvedených udalostí je zrejmé, že žalobca (jeho zástupca) už 10.4.2017 mal vedomosť o stanovení termínu pojednávania súdom prvej inštancie na deň 19.5.2017. Napriek tomu, až dňa 18.5.2017 doručil súdu prvej inštancie podanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, v ktorom navrhol prerušenie konania a ktoré doplnil v listinnej podobe až dňa 23.5.2017, t. j. po termíne okresným súdom nariadeného pojednávania. V čase nariadeného pojednávania išlo teda o podanie, na ktoré súd nebol povinný prihliadnuť (§ 125 ods. 2 C. s. p.), pričom túto skutočnosť nezavinil súd nesprávnym procesným postupom, ale sám žalobca, ktorý mal vytvorený dostatočný časový priestor, aby podanie urobil do termínu nariadeného pojednávania.

12. Dovolací súd dospel preto k záveru, že ak súd prvej inštancie za tohto stavu nerozhodol v rozsudku pre zmeškanie vydanom dňa 19.5.2017, aj o návrhu žalobcu na prerušenie konania, nešlo z jeho strany o nesprávny procesný postup, v dôsledku ktorého odňal žalobcovi prístup k súdu, resp. porušil jeho právo na vyhlásenie rozsudku v jeho prítomnosti.

13. Okrem toho treba dodať, že nerozhodnutie súdu prvej inštancie o návrhu žalobcu na prerušenie konania, nemalo za následok odňatie práva žalobcu vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu, prípadne, či navrhuje vykonanie ďalšieho dokazovania a ani odňatie práva záverečnej reči a práva na verejné vyhlásenie rozsudku. Žalobca tieto procesné práva nemohol využiť z dôvodu, že sa nedostavil na pojednávanie vo veci bez ospravedlnenia svojej neprítomnosti vážnymi okolnosťami, hoci bol riadne a včas predvolaný a aj poučený o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, v ktorom prípade súd prvej

inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, čo mu umožňuje ustanovenie § 278 C. s. p. Rozsudok pre zmeškanie treba považovať za procesný nástroj, ktorého účelom a zmyslom je postihnúť tú stranu sporu, ktorá sa po riadnom a včasnom predvolaní a poučení o následkoch nedostavenia sa, včítane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, nedostaví na pojednávanie vo veci bez ospravedlnenia svojej neprítomnosti včas a vážnymi okolnosťami. Výdanie rozsudku pre zmeškanie za splnenia týchto predpokladov nie je preto možné považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napokon, ani sám žalobca v odvolaní a ani v dovolaní nespochybňuje to, že by pre vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené zákonné predpoklady vyplývajúce z citovaného zákonného ustanovenia, a že by z tohto dôvodu došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Žalobca nevyužil ani možnosť podania návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 C. s. p. z dôvodu, že zmeškal pojednávanie dňa 19.5.2017 z ospravedliteľného dôvodu.

14. V tejto súvislosti možno poznamenať, že rozhodnutia súdu o prerušení konania a o zamietnutí návrhu na prerušenie konania sú procesnými rozhodnutiami, ktorými sa nerozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov sporu vo veci samej (porovnaj IV. ÚS 41/2014). Takéto rozhodnutia majú procesnoprávne dôsledky len pre určité štádium občianskeho súdneho konania; nejde o rozhodnutia vo veci samej, ktoré by do práv a povinností účastníkov konania (resp. strán sporu) zasahovali konečným spôsobom.

15. Pokiaľ obsahom dovolania dovolateľa je aj námietka nedostatočného odôvodnenia rozsudku, dovolací súd dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I ÚS 233/2019-22 zo dňa 04. júna 2019 (najmä bod 24. tohto uznesenia), v ktorom sa ústavný súd zaoberal rozsudkom pre zmeškanie. Uviedol, že rozsudok pre zmeškanie obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania (§ 279 C. s. p.). Nie je preto rozhodnutím, ktoré popisuje skutkový stav, stanoviská sporových strán, výsledok dokazovania, právne predpisy a úvahu, ktoré aplikoval súd pri posudzovaní sporu. Rozsudok súdu prvej inštancie v odôvodnení uvádza stručnú identifikáciu nároku a tiež právny dôvod vydania. V tomto prípade ani odôvodnenie rozsudku súdom prvej inštancie nemá za následok marenie možnosti žalobcovi v jeho účasti na konaní.

16. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že zo strany dovolateľa nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto ním podané dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) C. s. p.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

19. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.